

Streszczenie

Tomasz Staniewicz

Niemieccy badacze epoki brązu na środkowym Nadodrzu na przełomie XIX i XX wieku

Celem niniejszej dysertacji jest analiza praktyk badawczych niemieckich archeologów zajmujących się epoką brązu związanych z obszarem środkowego Nadodrza na przełomie XIX i XX wieku. Teoretyczną podstawę pracy stanowią założenia egzystencjalizmu według Jean-Paula Sartre'a, a analiza egzystencjalna Viktora Frankla i Alfrieda Längle narzędzie badawcze. W egzystencjalizmie kwestia kontekstu kulturowego jest różnie ujmowana. Wydaje się jednak, że odgrywa on rolę w procesie kształtowania postaw ludzkich. Z tego powodu elementy kontekstu zostały omówione z uwzględnieniem kwestii szerzących się idei (np. volkizm, nazizm), a także sytuacji społeczno-politycznej (np. miejsce kobiet w społeczeństwie) czy organizacji archeologii niemieckiej.

W dysertacji zastosowano kilkustopniowy poziom porządkowania danych. Do realizacji celu pracy ostatecznie wybrano dwudziestu jeden archeologów i dla każdego z osobna nakreślono biogram wraz ze spisem publikacji. Dla kilkudziesięciu publikacji spełniających wybrane kryteria sporządzono analizę treści opartą na kategoriach egzystencjalizmu. Na podstawie inspiracji analizą egzystencjalną powstał model moderowanego wywiadu biograficznego (MWB). Posłużył on przedstawieniu i przeanalizowaniu praktyk badawczych wybranych archeologów niemieckich – ich życiorysów, wybranych publikacji oraz informacji kontekstualnych. Zastosowanie MWB pokazało duże podobieństwo publikacji oraz sposób uprawiania archeologii, ukazało emocje danej osoby i obecność ideologii w ich życiu.

Całość pracy uzupełniają liczne aneksy, które stanowią bazę, jak i uzupełnienie informacji zawartych w pracy.

Abstract

Existentialism by Jean-Paul Sartre is the theoretical foundation of the thesis, and existential analysis by Viktor Frankl and Alfried Längle was chosen as research tool. The matter of cultural context is approached in a variety of ways in existentialism. It would seem, however, that it plays an important role in the process of the shaping of human attitudes and decision-making processes. For this very reason, certain parts of the context are discussed having in mind ideologies (e.g. volkism, nazism), as well as the socio-political situation, and organization of the German archaeology of that time.

Within the dissertation I have applied multi-levels of data ordering. 21 archaeologists were selected to realize the thesis purpose, and for each of them a biographical note was prepared, along with their publication list. The analysis based on the categories of existentialism was compiled for several of those publications. Based on the inspiration of the existential analysis, a model of 'moderated biographical interview' (MBI) was proposed. It was used to analyze research practices of some German archaeologists: their biographies, chosen publications and additional contextual information. The MBI allowed different understanding their publications and ways they conducted archaeological research; it showed the emotions of a given person and the presence of ideology in their life.